

Slutrapport:

Mycoplasma bovis i Sverige – underlag för framtida strategier

Bakgrund

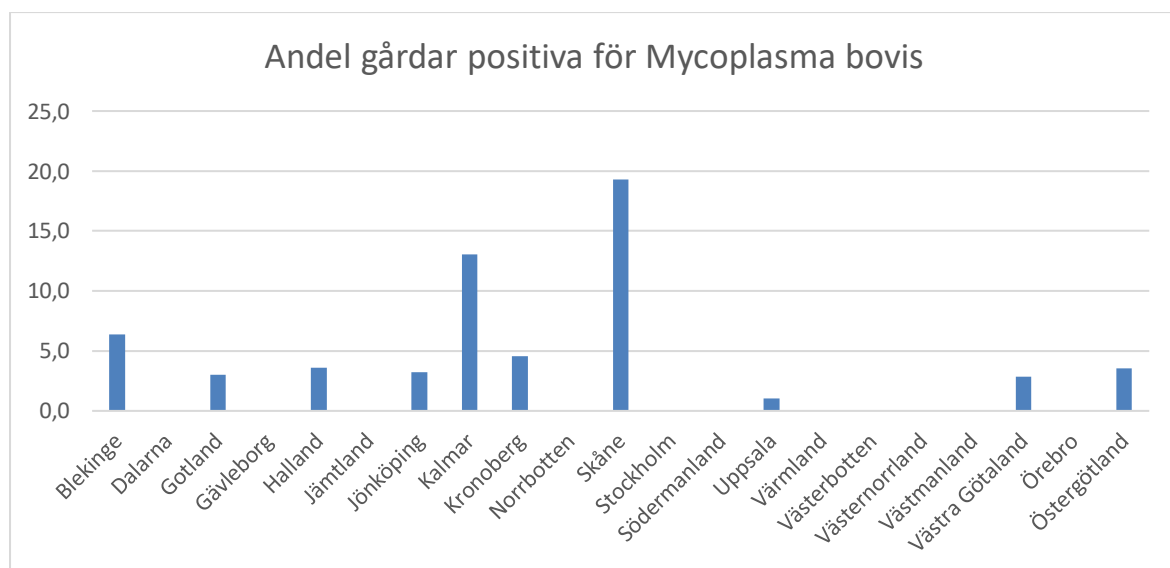
Sjukdom orsakad av *Mycoplasma bovis* kan ge stora problem med kalvhälsa och hög dödlighet i ungnötsuppfödningar. Smittan kommer till dessa besättningar med kalvar från mjölkbesättningar, och i samband med transport och insättning i ny miljö utvecklar kalvarna sjukdom och sprider smittan vidare i den nya besättningen. Sjukdomen orsakar mycket stora kostnader samt djurlidande i ungnötsuppfödningar som får in den. Bakterien påvisades för första gången i Sverige 2011. En undersökning från 2016 visade att 0,3% av svenska mjölkbesättningar har smittan, utifrån analys av förekomst i tankmjölk (analyserat med sk PCR-metod). Men vi vet också att smittan kan förekomma i kalvgrupper i besättningar som är fria vid sådana tankmjölksanalyser. Under 2019 kom en ny analysmetod ut på marknaden. Den mäter antikroppar mot *Mycoplasma bovis* i mjölk. Eftersom antikroppar ligger kvar under en betydande period efter genomgången sjukdom innebär det att man med tankmjölksanalys för antikroppar mot *Mycoplasma bovis* troligen kan få en mer sann bild av sjukdomen i Sverige. Ett doktortandprojekt vid SLU genomförde 2019 en undersökning av förekomsten av antikroppar i ca 2000 mjölkbesättningar. Tack vare dessa medel från Svenska köttföretagen kunde den undersökningen utökas till att inkludera majoriteten av svenska mjölkbesättningarna.

Material och metoder

I slutet av november 2019 togs 3142 tankmjölksprover ut vid kvalitetslaboratoriet Eurofins i Jönköping, dessa analyserades vid SVA för påvisande av antikroppar mot *Mycoplasma bovis*. Av dessa prover finansierades det antal som överskred 2000 av Svenska köttföretagen.

Resultat och diskussion

Totalt 4,7 % av tankproverna var positiva för antikroppar mot *Mycoplasma bovis*. Variationen av antikroppspositiva besättningar mellan län var stor, från 0 till 19 procent. Flest besättningar med antikroppar hittade man i Kalmar och Skåne län, se figur.

Andel (procent) gårdar i Sverige som är positiva för antikroppar mot *Mycoplasma bovis* i tankmjölksundersökning hösten 2019, uppdelat på län.

Då metodens sensitivitet är ca 50% uppskattas den totala prevalensen av antikroppar till ca 9% på nationell nivå. Antikroppar finns dock kvar i mjölk under en tid efter avslutade infektion, vilket gör att andelen besättningar som kan föra vidare smitta troligen är betydligt lägre än prevalensen för antikroppar i mjölk.

Vidare arbete

I doktorandprojektet kommer resultaten användas för att undersöka eventuella samband mellan besättningsfaktorer och antikropsstatus. Resultaten har i ett separat projekt, finansierat av Svenska köttföretagen, använts för att beräkna vad olika åtgärder mot sjukdomen skulle ha för effekt på smittspridningstakten mellan svenska gårdar och för uppskattning av ekonomisk påverkan av olika nationella strategier. Resultaten kommer att ligga till grund för diskussion kring strategier mot sjukdomen. Det pågår just nu ett omfattande arbete i branschen för att på ett effektivt sätt kunna övervaka smittan. Detta för att kunna skydda fria besättningar och behålla det goda smittläget i Sverige.

Slutsats

Det var första gången en nationell studie utfördes gällande antikroppar mot *Mycoplasma bovis*. Resultatet visar att vi har ett fortsatt relativt gynnsamt läge när det gäller *Mycoplasma bovis* på svenska mjölkgårdar.